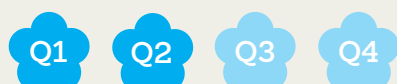

Delårsöversikt

Januari – juni 2019

Folksamgruppen

Folksam

Översikt: Folksamgruppen

Folksam totalt	Jan – jun 2019	Jan – juni 2018	2018	2017
Folksam kundindex (FKI), %	74 ⁷	73	75	78
Premier, Mkr ¹	35 051	34 641	54 020	49 939
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr ^{2,3,4}	441 124	416 441	404 059	394 125
Fondförsäringstillgångar, vid periodens slut, Mkr ^{3,4,5}	163 580	150 229	137 076	139 632
Antal heltidstjänster ⁶	3 652	3 720	3 771	3 716

¹ Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

² Konsumentkooperationens pensionsstiftelse ingår ej.

³ Avser vid periodens slut.

⁴ Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

⁵ Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

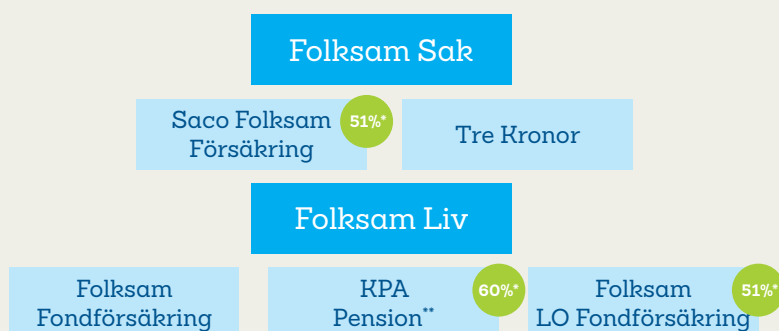
⁶ Baseras på betald tid under perioden.

⁷ I FKI-mätetalet ingår privat- och individmarknad, inte partner och företag.

Väsentliga händelser

- Stormen Alfrida drog in över landet i början av året och i juni var det en hagelstorm i Lidköping. Händelserna belastar skadekostnaderna med 80 miljoner kronor i perioden.
- I januari investerade Folksamgruppen i en blå och en grön obligation. Den blå obligationen gavs ut av Nordiska Investeringsbanken (NIB) och är en Baltic Blue Bond, som går till investeringar för att hantera och skydda vattenresurser i Östersjöområdet. KPA Pension är den största tagaren inom Folksamgruppen, som investerade totalt 400 miljoner kronor. Den gröna obligationen med bolån som säkerhet, emitterades av SBAB. Folksamgruppens andel var 425 miljoner kronor.
- IF Metall valde i januari Folksams inkomstförsäkring för sina 260 000 yrkesaktiva medlemmar. Försäkringen som är obligatorisk gäller i 100 dagar och täcker inkomster upp till 50 000 kr.
- Folksam Liv justerade återbäringsräntan för tjänstepension från fyra till tre procent den 1 februari. Den 1 juni höjdes återbäringsräntan för tjänstepension från tre till fyra procent och för övrig livförsäkring från fyra till fem procent.
- Folksamgruppen investerade i mars 700 miljoner kronor (70 MEUR) i EQT:s fjärde infrastrukturfond. Investeringen bidrar till att diversifiera försäkringsgruppens portföljer genom fortsatt fokus på infrastruktur.
- Folksamgruppen investerade i mars exklusivt 2,8 miljarder kronor (300 MUSD) i en obligation, utgiven av Världsbanken, som fokuserar på matsvinn. Det är Världsbankens första obligation riktad mot FN:s hållbarhetsmål 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion. Investeringen fördelade sig enligt följande: Folksam Liv 1 246 miljoner kronor (133 MUSD), Folksam Sak 375 miljoner kronor (40 MUSD), KPA Pension 1 189 miljoner kronor (127 MUSD).
- Den 15 april presenterade FN:s generalsekreterare Antonio Guterres ett nytt globalt nätverk för investerare för att stimulera investeringarna i linje med Agenda 2030. Svensk representant i FN-nätverket är Folksamgruppens koncernchef Jens Henriksson.
- Folksamgruppens livbolag, Folksam Liv och bolag inom KPA Pension, har från slutet av mars till mitten av april mer än halverat antalet innehav i de utländska aktieportföljerna. Därmed bedöms aktieplaceringarnas koldioxidavtryck minska med 20 procent. Värdet av den utländska aktieportföljen uppgår till omkring 80 miljarder kronor och antalet innehav efter förändringen är cirka 500 stycken.
- I början av maj tecknade KPA Pension avtal om att förvärva en nybyggd kontorsfastighet i Globenområdet i Stockholm för drygt 1,6 miljarder kronor. Köpet är ett led i att öka KPA Pensions fastighetstillgångar.
- Fackförbundet ST valde i juni Folksam som ny leverantör för sina medlemsförsäkringar. Upphandlingen omfattar såväl personrisk- som sakförsäkringar och obligatorisk inkomstförsäkring.
- Folksamgruppen investerade i juni drygt 200 miljoner kronor i batteriutvecklaren Northvolt för byggandet av Northvolt Ett i Skellefteå. Northvolt Ett blir Europas första storskaliga fabrik för tillverkning av hållbara batterier. Full produktion beräknas till 2021. Investeringen fördelar sig med 1/3 vardera mellan Folksam Liv, Folksam Sak och KPA Pension.
- Pernilla Glad är nytillträdd chef Människor och Miljöer och medlem i koncernledningen. Hon ersätter Harriet Pontán som gått i pension.
- Jens Wikström utsågs i juni till ny chef Marknad och Försäljning, tillika medlem i koncernledningen. Jens Wikström ersätter Per Ardehed som lämnar koncernen.

Tre varumärken, två koncerner och åtta försäkringsbolag

* Avser Folksamgruppens ägarandel.

** Varumärket KPA Pension omfattar moderbolaget KPA AB, försäkringsbolagen KPA Livförsäkring AB (publ) (KPA Livförsäkring) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (KPA Pensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

I den här delårsöversikten redovisar vi Folksam totalt, Folksam Sak-gruppen och Folksam Liv-gruppen. Med grupp avses samtliga försäkringsföretag inom Folksam Liv och Folksam Sak, det vill säga både de som konsolideras och de som inte konsolideras. Undantaget från detta i nyckeltalstabellerna för Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen är solvenskvoten som avser respektive legal koncern. Vi koncentrerar oss på resultaten för moderbolagen Folksam Sak och Folksam Liv samt dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring. Vi redovisar även ett antal centrala nyckeltal för de övriga dotter- och intressebolagen inom Folksamgruppen.

Starkt halvår och fortsatta utmaningar

Folksamgruppens totala premievolymin växte under det första halvåret med drygt 400 miljoner kronor till 35 miljarder kronor, jämfört med samma period förra året. Tillväxten drivs främst av kollektivavtalade tjänstepensioner inom KPA Pension och Folksam LO Pension där vi har en stark marknadsposition. Det förvaltade kapitalet i Folksamgruppen ökade under samma period med sex procent till 441 miljarder kronor. Avkastningen i Folksam Liv uppgick till 6,8 procent och i KPA Pensionsförsäkring till 7,7 procent. Det är starka siffror, inte minst mot bakgrund av att en av våra största investeringar, Swedbank, under perioden har utvecklats negativt.

Samtidigt som den totala premievolymin fortsätter att växa ger det förstärkta kostnadsfokus resultat och kostnaderna börjar att minska. Det är en utveckling som behöver fortsätta. När jag tittar framåt ser jag att en av utmaningarna är att öka trycket i försäljningen så att vi växer ännu mer. För att lyckas behöver vi möta behov som delas av många kunder, genom partnerskap och attraktiva erbjudanden. En annan utmaning är att fortsätta göra satsningar inom digitalisering och regelefterlevnad – inklusive arbetet mot penningtvätt – samtidigt som vi håller i kostnadsminskningen.

Under det första halvåret har Folksamgruppen fortsatt att investera stort i hållbar kapitalförvaltning. Med 30 miljarder kronor investerade i gröna obligationer är vi en av världens största aktörer. I mars investerade vi 2,8 miljarder kronor i en av Världsbanken utgiven obligation, som fokuserar på att minska matsvinn. Den är riktad mot FN:s hållbarhetsmål om ansvarsfull produktion och konsumtion.

Vi diversifierar försäkringsgruppens portföljer genom fortsatt fokus på infrastruktur. Som ett led i det arbetet investerade vi 700 miljoner kronor i EQT:s fjärde infrastrukturfond.

Konsumtionsmönstren av försäkrings- och pensionslösningar förändras och våra erbjudanden ska anpassas för att även i fortsättningen uppfattas som attraktiva och prisvärda. Det betyder att våra kunder ska kunna möta oss på sina villkor, när de så önskar. Vi ska göra signifikanta förflyttningar i det digitala kundmötet med mobilt först som ledord.

Folksamgruppen har en historia av att ligga i framkant när det gäller hållbarhetsarbete. I Sustainable Brand Index - den ranking av konsumenters uppfattning av olika varumärkens hållbarhetsarbete som görs årligen - ligger våra varumärken högt i förhållande till konkurrenterna. Så ska det vara. Vårt hållbarhetsarbete ska vara ledande och helt integrerat i våra produkter och erbjudanden. Ett bevis på detta är att Folksam Liv och bolag inom KPA Pension under våren har minskat aktieplaceringarnas koldioxidavtryck med 20 procent. Även våra kunders pensioner ska vara hållbara.

Jens Henriksson
Vd och koncernchef

Marknadsöversikt och Folksamgruppen

Marknadsutveckling

Den branschstatistik som Svensk försäkring presenterade i slutet av maj visar att Folksam tar marknadsandelar inom både sak- och livförsäkringsverksamheten.

Folksam var den aktör som under perioden 1 april 2018–31 mars 2019 ökade sin marknadsandel mest på den svenska skadeförsäkringsmarknaden. Uppgången var 0,6 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Folsams marknadsandel uppgår nu till 16,5 procent.

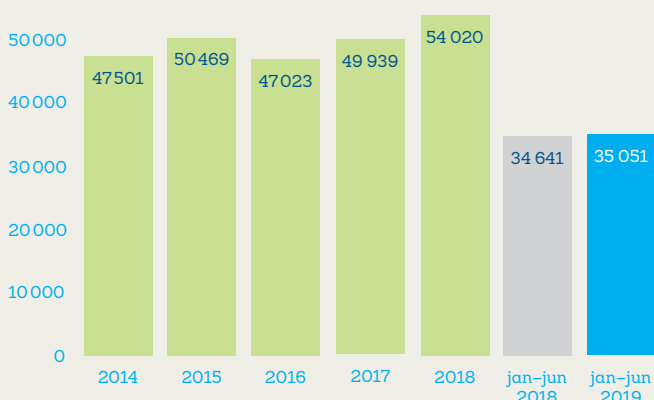
Branschstatistiken visar även att Folksam var det bolag som ökade sin marknadsandel mest av den övriga livförsäkringsmarknaden mätt i premieinkomst. Under perioden 1 april 2018–31 mars 2019 gick andelen upp med 2,7 procentenheter till 26,9 procent.

Även inom området nyteckning på fondförsäkringsmarknaden stod Folksam för den största ökningen av marknadsandel under perioden 1 april 2018 – 31 mars 2019. Jämfört med samma period året innan ökade Folksam marknadsandelen från 8,3 till 10,1 procent.

Folksamgruppens förvaltade kapital, 30 juni 2019

Total premievoly, Mkr

Makroekonomi

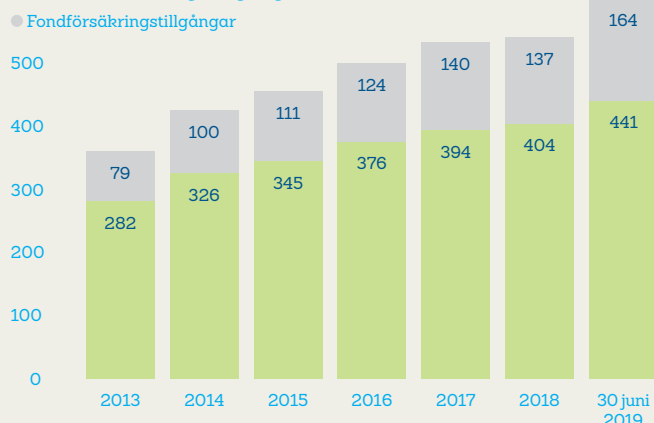
Osäkerheten kring den globala konjunkturutvecklingen fortsätter att vara stor och oron för utökade handelskonflikter och lägre global tillväxt har tilltagit. I maj höjde USA:s regering tullar på kinesiska varor och som svar ökade Kina omfattningen av tullar på amerikanska varor. En fortsatt upptrappning av handelskonflikter kan omfatta fler länder, skapa mer osäkerhet och därmed få större återverkningar på omvärldstillväxten. Formerna för Storbritanniens utträde ur EU fortsätter att skapa osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen i landet och till viss del i övriga Europa. Geopolitiska spänningar, främst mellan USA och Iran, bidrar också till ökad osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen framöver, bland annat genom effekter på oljepriset.

I och med att Sverige är en liten, öppen och handelsberoende ekonomi har utvecklingen i omvärlden stor betydelse. Den svenska ekonomin bedöms växa något långsammare de närmaste åren. Flera faktorer bidrar till detta. Förutom lägre exportefterfrågan väntas också lägre tillväxt i den inhemska efterfrågan, bland annat till följd av den dämpade utvecklingen på bostadsmarknaden. Efter en lång period med gynnsam utveckling är läget på arbetsmarknaden starkt. Nedgången i arbetslösheten har dock bromsat upp det senaste året och arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden har varit på en oförändrat hög nivå. Trots fortsatt god efterfrågan på arbetskraft finns det grupper som har svårt att komma i arbete.

Förvaltad kapital och fondförsäkringstillgångar

Per den 30 juni 2019 förvaltade Folksamgruppen 441 124 (416 441) miljoner kronor. Fondförsäkringstillgångarna uppgick per den 30 juni 2019 till 163 580 (150 229) miljoner kronor. Folksam Liv-koncernens olika företag uppvisade en god avkastning under årets sex första månader, jämfört med föregående år. Folksam Livs avkastning blev 6,8 procent och KPA Pensionsförsäkrings avkastning blev 7,7 procent.

Folksamgruppens förvaltade kapital och fondförsäkringstillgångar, Mdr kr

Regelverk

Lagar och regler påverkar våra kunder och verksamheter inom försäkring och pensionssparande.

Lag om tjänstepensionsföretag

Försäkringsrörelselagen (Solvens II) gäller sedan 2016 samtidigt som bolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet kan följa övergångsregler. Regeringen publicerade den 17 maj en lagrådsremiss om en ny lag för tjänstepensionsföretag. Förslaget innebär att försäkringsbolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet kan välja att omvandla sig till tjänstepensionsföretag. Vi ser över strategin och de vägval som Folksam Liv behöver göra framöver. Lagen och föreskrifterna träder i kraft 1 december 2019. En central fråga är kapitalkraven i lag och föreskrifter, eftersom de är avgörande för avkastningen och därmed för våra försäkrades pensioner på lång sikt.

Flytträtt

Regeringen lämnade en proposition om en effektivare flytträtt av försäkringssparande 29 maj. För oss som ömsesidigt bolag där vinsten går tillbaka till våra kunder är det viktigt med en lagstiftning som är rättvis både för dem som flyttar sitt pensionssparande och dem som inte flyttar. En följd av regeringens förslag kommer bli att kostnader för flytt och återköp i högre grad än tidigare kommer att belasta de kunder som behåller sitt pensionssparande med garanti. Hur detta slutligen kommer att påverka kunderna vet vi först när vi fått Finansinspektionens föreskrifter.

Digitalisering

Folksamgruppens digitaliseringsresa handlar om stora investeringar, nya applikationer och uppgraderingar av befintliga system som hjälper oss att arbeta smartare, effektivare och samtidigt minska kostnader. Under det första halvåret har det tagits flera viktiga steg. Ett exempel är att Folksam beslutat att i ännu större utsträckning använda molntjänster för att på så sätt snabbt kunna nyttja nya tekniker och funktioner så som artificiell intelligens. Dessutom har arbetet med att införa en ny standardplattform för att utveckla riskförsäkringsaffären intensifierats under perioden.

Ett område där det uppstår nya möjligheter i och med digitaliseringen är kundmötet och även här har det tagits viktiga steg under perioden. Ett exempel är det digitaliserade tecknarflödet, det vill säga möjligheten för kunderna att själva starta privat pensionssparande på webben via Långsiktigt sparande på folksam.se som lanserades i maj. Ett annat exempel är robotisering. I juni lanserades en digital assistent på folksam.se som ska kunna svara på kundernas frågor och hjälpa till och reglera mobilskador. Fördelarna med en digital assistent är många. Den kan vara tillgänglig dygnet runt, förstå komplexa samband och konversera med tusentals kunder samtidigt.

Hållbarhet

Folksamgruppen har under det första halvåret 2019 publicerat en reviderad års- och hållbarhetsrapport. Vi har även publicerat bolagsstämmorapport samt en TCFD-rapport, som beskriver hur vi hanterar klimatrelaterade risker och möjligheter. Folksamgruppen har sedan 2018 sänkt sitt CO2-avtryck med 11 procent i enlighet med netto noll-målet 2030.

Folksamgruppens livbolag, Folksam Liv och bolag inom KPA Pension, har från slutet av mars till mitten av april mer än halverat antalet innehav i de utländska aktieportföljerna. Därmed bedöms aktieplaceringarnas koldioxidavtryck minska med 20 procent.

Folksamgruppen har under det första halvåret gjort flera större investeringar med tydlig hållbarhetskoppling.

I januari investerade Folksamgruppen 400 miljoner kronor i en nordisk-baltisk blå obligation, Baltic Blue Bond, som går till investeringar för att hantera och skydda vattenresurser i Östersjöområdet. Obligationen gavs ut av Nordiska Investeringsbanken. Vidare investerade Folksamgruppen i mars exklusivt 2,8 miljarder kronor i en obligation utgiven av Världsbanken som fokuserar på matsvinn. I juni investerade Folksamgruppen drygt 200 miljoner kronor i batteriutvecklaren Northvolt för byggandet av Northvolt Ett i Skellefteå, Europas första storskaliga fabrik för tillverkning av hållbara batterier.

Folksam Sak-gruppen	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieintäkt, Mkr	6 973	7 153	14 463	14 651
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	44 884	46 647	43 901	46 658
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,4	2,2	2,4	2,0

Premieintäkterna inom Folksam Sakgruppen minskade till 6 973 (7 153) miljoner kronor. Minskningen förklaras av att under föregående år ingick premier för Förenade Liv som blev beståndsoverlåtet till Folksam Sak och Folksam Liv i juni föregående år och premier från vårt tidigare finska dotterföretag, Folksam Skadeförsäkring, som såldes den sista november föregående år. Solvenskvoten uppgick till 2,4 (2,2).

Folksam Sak (moderbolag)	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieintäkt, Mkr	6 352	5 981	12 379	11 671
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	41	-187	81	108
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	873	562	1 349	913
Totalkostnad, %	99,9	104,2	97,9	97,9
varav skadekostnad, %	84,8	83,5	79,4	82,7
varav driftskostnad, %	15,2	20,7	18,5	15,2
Totalavkastning, %	2,0	3,3	4,1	3,4
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	22 211	20 875	21 565	18 996
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	175	174	177	168
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,4	2,3	2,4	2,2

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket. Solvenskvoten redovisas med ett kvartals eftersläpning.

Premieintäkterna för perioden uppgick i moderföretaget till 6 352 (5 981) miljoner kronor, vilket var 6 procent högre jämfört med föregående år 2018. Utvecklingen mot försäkringar med mer innehåll i kombination med beståndstillväxt och vissa premiejusteringar bidrog till premietillväxten. Beståndsoverlåtelser från Förenade Liv bidrog också till ökningen. De försäkringsgrenar som ökade mest var Motor och Trafik, Hem och Villa samt Sjuk och olycksfall.

Totalkostnadsprocenten i moderföretaget uppgick till 99,9 (104,2), vilket var lägre än föregående år. Skadekostnadsprocenten ökade till 84,8 (83,5) procent. Ökningen förklaras av fler storskador i kombination med naturskador relaterade till stormen Alfrida i början av året och hagelskador i Lidköping under juni månad som belastat skadekostnaderna med 80 miljoner kronor i perioden. Driftskostnadsprocenten minskade däremot till 15,2 (20,7). Minskningen förklaras delvis av att man i perioden aktiverat immateriella tillgångar relaterade till utveckling. Under föregående år belastades driftskostnaderna med avskrivningar för anskaffningskostnader. Avskrivningarna var drivna av den ändrade metoden för aktivering av anskaffningskostnader. Samtidigt har effekterna av det fokus företaget har på

driftskostnader, bland annat genom konsultväxlingen, börjat få genomslag.

Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 41 (-187) miljoner kronor, vilket var 228 miljoner kronor högre än föregående år. Ökningen var hänförlig till en ökad premieintäkt i kombination med lägre driftskostnader vilket delvis motverkades av ett försämrat skadeutfall och en minskad kapitalavkastning i försäkringsrörelsen. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick för perioden till 873 (562) miljoner kronor. Resultatökningen kan främst härledas till det förbättrade tekniska resultatet.

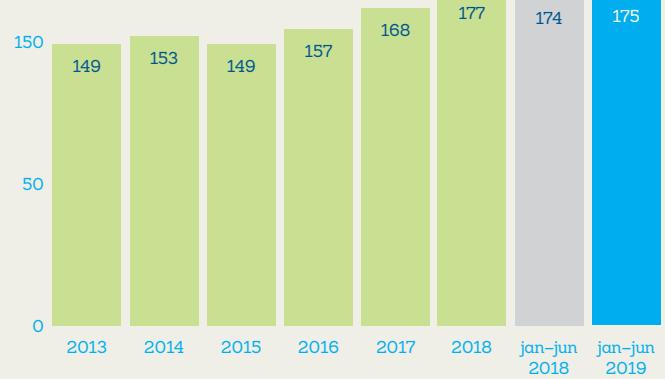
Totalavkastningen blev 2,0 (3,3) procent. Minskningen förklaras primärt av en minskad avkastning inom aktier och alternativa placeringar men motverkades av en ökad avkastning inom räntebärande värdepapper. Solvenskvoten, som vi redovisar med ett kvartals eftersläpning, uppgick till 2,4 (2,3) för moderföretaget.

Konsolideringsgraden ökade och uppgick till 175 (174) procent i moderföretaget.

Folksam Sak: (jan-jun):

- Folksam Stor kom bäst ut i branschen i Konsumenternas nya jämförelse av villaförsäkringar.
- IF Metall valde Folksam till sin inkomstförsäkring för sina 260 000 yrkesaktiva medlemmar. Försäkringen som är obligatorisk gäller i 100 dagar och täcker inkomster upp till 50 000 kr. Även Fackförbundet ST har via upphandling valt Folksam som ny leverantör för sina medlemsförsäkringar. Upphandlingen omfattar såväl personrisk- som sakförsäkringar och obligatorisk inkomstförsäkring.
- Brotningsförbundet och Korpen anslöt sig till Folksams tjänst Råd och Vård för idrottsskador. Därmed har nära 1,3 miljoner idrottsutövare och sex olika idrottsförbund tillgång till expert hjälp av fysioterapeuter och läkare specialiserade på idrottsskador.
- På stämman den 11 april ersattes Kerstin Kujula av Anneli Ersson (arbetstagarrepresentant) och Kerstin Edin ersattes av Mats Kjellgren (suppleant, arbetstagarrepresentant). Björn Siljeholm utsågs av stämman till ny kundombudsman för Folksamgruppen.

Konsolideringsgrad %, moderbolaget

Folksam Liv-gruppen	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieinkomst, Mkr	28 077	27 488	39 557	35 288
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	396 240	369 581	360 157	347 258
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	163 580	150 229	137 076	139 632
Solvenskvot, vid periodens slut	3,2	3,2	3,3	3,2

Premierna för Folksam Livgruppen uppgick till 28 077 (27 488) miljoner kronor första halvåret 2019. Det förvaltade kapitalet uppgick till 396 240 (369 581) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna till 163 580 (150 229) miljoner kronor. Totalt ökade kundernas tillgångar med omkring åtta procent efter kvartal 2 2019 jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år. Solvenskvoten, som redovisas med ett kvartals eftersläpning, var 3,2 (3,2).

Folksam Liv (moderbolag)	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieinkomst, Mkr	6 173	5 493	11 584	10 324
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	6 350	4 870	2 018	5 706
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,6	0,6	0,6
Totalavkastning, %	6,8	3,6	1,5	4,2
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	195 092	186 430	183 259	179 413
Solvensgrad, vid periodens slut, %	164	168	163	165
Solvenskvot ²⁾ blandade bolag	3,7	3,8	3,8	3,7
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	117	121	110	120
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	118	120	114	118

¹⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

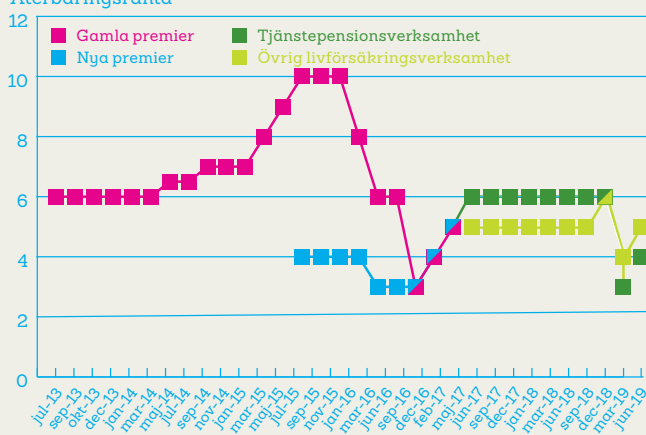
²⁾ Solvenskvoten för blandade bolag avser summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och kapitalbasen i relation till kapitalkrav (i enlighet med Solvens I-regelverket) för tjänstepensionsverksamhet. Solvenskvoten redovisas med ett kvartals eftersläpning.

³⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring.

Premierna för moderföretaget Folksam Liv ökade till 6 173 (5 493) miljoner kronor. En högre försäljning inom både förmedlad och egen kanal inom främst sparprodukterna har lett till en högre premie. Inom kollektivavtalad affär har antalet kryss ökat. Driftkostnaderna uppgick till 615 (694) miljoner kronor, vilket innebar en minskning med 79 miljoner kronor, motsvarande elva procent. Minskningen kom till stor del från en lägre kostnad för utveckling då föregående år hade flera regulatoriska satsningar som drev kostnader. Effekterna av det fokus som varit på driftkostnader har nu börjat få genomslag, bland annat genom minskningen av antalet konsulter som skett genom att växla över till interna resurser. Totalavkastningen för perioden uppgick till 6,8 (3,6) procent. Sett över de fem senaste åren 2014–2018 har den årliga genomsnittliga totalavkastningen för Folksam Liv varit 5,9 procent. Över den senaste tioårsperioden 2009–2018 var totalavkastningen 6,9 procent per år. Solvensgraden i moderföretaget ökade något sedan årsskiftet och uppgick till 164 (163) procent per den sista juni 2019.

Solvenskvoten för blandade bolag, som vi redovisar med ett kvartals eftersläpning, är stabil och uppgick till 3,7 för moderföretaget. Den kollektiva konsolideringsgraden för premiebestämd tjänstepensionsförsäkring uppgick till 117 procent den sista juni 2019 och till 118 procent för övrig livförsäkringsverksamhet.

Återbäringsränta

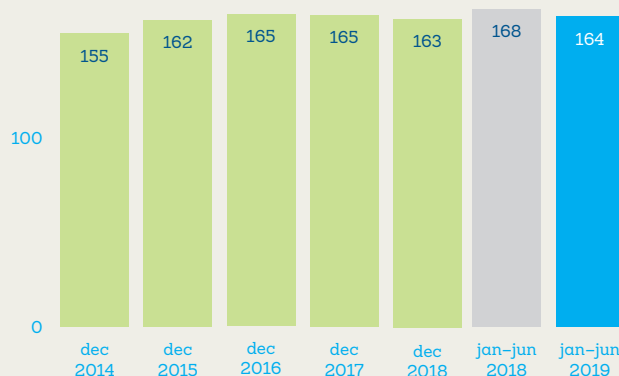
2015-11-30 slog Folksam Liv samman all tjänstepensionsverksamhet och grenarna "tjänstepensionsverksamhet" och "övrig livförsäkringsverksamhet" bildades. Från och med 2017-04-01 har de två försäkringsgrenarna olika återbäringsräntor.

Folksam Liv (jan-jun):

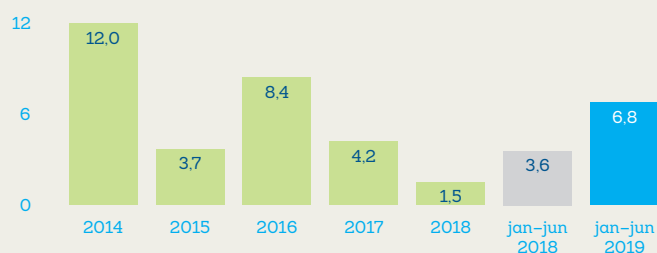
- Fackförbundet ST valde i juni Folksam som ny leverantör för sina medlemsförsäkringar. Upphandlingen omfattar såväl personrisk- som sakförsäkringar och obligatorisk inkomstförsäkring.
- Folksam Liv justerade återbäringsräntan från den 1 februari för tjänstepension från 4 till 3 procent. Den 1 juni höjdes återbäringsräntan både för tjänstepension och övrig livförsäkring. Höjningen för övrig liv var från fyra till fem procent och för tjänstepension från tre till fyra procent.
- Folksam har tecknat avtal med förmedlaren Söderberg & Partners om att bli ett valbart alternativ i företagets upphandling Småbolagsplan Modern, som riktar sig till kundföretag med 1 till 29 försäkringsbara anställda.
- Jonas Nordling avgick från styrelsen den 1 februari på egen begäran. På stämman den 11 april 2019 valdes Britta Leijon in i styrelsen och Ann-Charlotte Tollqvist (suppleant, arbetstagarrepresentant) ersatte Anneli Ersson. Björn Siljeholm utsågs av stämman till ny kundombudsman för Folksamgruppen.

Solvensgrad %, moderbolaget

200

Totalavkastning %, moderbolaget

KPA Pension

KPA Pensionsförsäkring AB	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieinkomst, Mkr	12 911	13 081	16 475	13 378
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	10 507	8 929	4 375	9 172
Förvaltningskostnad, %	0,2	0,2	0,2	0,2
Totalavkastning, %	7,7	3,0	0,5	4,6
Avkastningsränta, %	4,9	3,1	0,5	4,8
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	196 426	178 336	172 402	163 060
Solvensgrad, vid periodens slut, %	167	172	165	168
Solvenskvote (S1), vid periodens slut	16,0	17,2	15,7	16,3

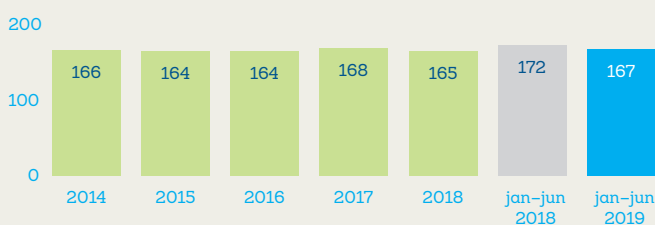
Premieinkomsten för KPA Pensionsförsäkring uppgick till 12 911 (13 081) miljoner kronor. Föregående år påverkades av förändrad debitering och rensat för det utvecklades premien fortsatt starkt. KPA Pension är förvalsbolag inom premiebestämd pension och får många nya kunder årligen. Samtidigt fortsätter antalet kunder som väljer att lämna KPA att minska. Det försäkringstekniska resultatet gynnades av god kapitalavkastning och positivt kassaflöde och uppgick till 10 507 (8 929) miljoner kronor. Totalavkastningen uppgick till 7,7 (3,0) procent för perioden och

avkastningsräntan var 4,9 (3,1) procent som en följd av god utveckling av aktier första kvartalet. Förvaltningskostnadsprocenten i KPA Pensionsförsäkring var 0,2 (0,2). Sett över de senaste tio åren 2009–2018 har den årliga genomsnittliga totalavkastningen för KPA Pensionsförsäkring varit 6,9 procent. KPA Pensionsförsäkrings solvensgrad ökade sedan årsskiftet och uppgick till 167 (165) procent vid periodens slut. Solvenskvoten, som vi redovisar med ett kvartals eftersläpning, uppgick till 16,0 för KPA Pensionsförsäkring.

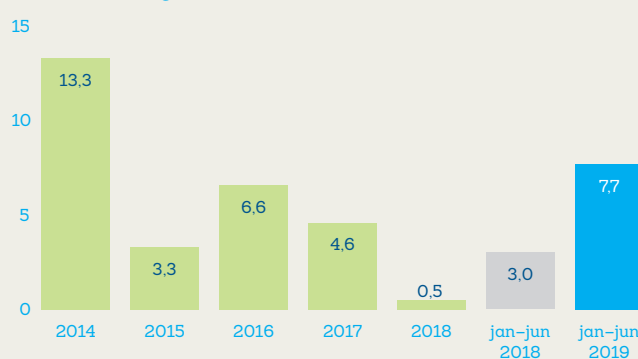
Hänt under perioden (jan–mar):

- I slutet av det första kvartalet förmedlades premierna för kundernas kommunala tjänstepensioner. Värdet uppgick till drygt 9 miljarder kronor.
- KPA Pension blev för åttonde året i rad Sveriges mest hållbara pensionsbolag enligt svenska konsumenter. Det visar Sustainable Brand Index studie om hållbara varumärken.

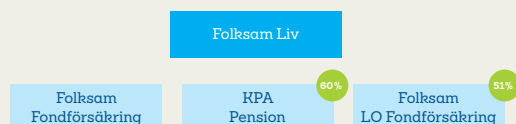
Solvensgrad %

Totalavkastning %

Folksam LO Pension

Folksam LO Fondförsäkring	jan – jun 2019	jan – jun 2018	helår 2018	helår 2017
Premievolym	6 397	6 188	7 405	6 911
Periodens tekniska resultat, Mkr	101	117	232	241
Periodens resultat	165	158	238	276
Totalavkastning %	16,0	5,1	-4,2	10,1
Förvaltningskostnadsprocent, %	0,13	0,11	0,14	0,10
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	109 313	96 841	88 609	87 525
Solvenskvote (S1), vid periodens slut	6,4	5,9	6,6	5,4

Premieinbetalningarna för Folksam LO Fondförsäkring ökade till 6 507 (6 257) miljoner kronor. Ökningen kom från fler antal premieinbetalande kunder samt en högre medelpremie och även ökat antal inflyttar. Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 101 (117) miljoner kronor. Fondförsäkringstillgångarna ökade till följd av positivt kassaflöde och positiv värdeförändring och uppgick till 109 313 (96 841) miljoner kronor. Totalavkastningen bidrog till den positiva värdeförändringen och uppgick till 16,0 (5,1) procent. Solvenskvoten, som redovisas med ett kvartals eftersläpning, var 6,4 (5,9).

Appendix: Övriga dotter- och intressebolag

Folksam Sak				
Tre Kronor	jan – jun 2019	jan – jun 2018	2018	2017
Premieintäkt, Mkr	536	511	1 040	999
Försäringstekniskt resultat, Mkr	21	25	48	95
Resultat före skatt, Mkr	37	32	45	94
Totalkostnad, %	96,3	95,1	95,4	90,5
Solvensknot (SCR), vid periodens slut	2,0	2,2	2,0	2,2
Saco Folksam Försäkring				
Premieintäkt, Mkr	85	78	156	174
Försäringstekniskt resultat, Mkr	0	6	25	8
Resultat före skatt, Mkr	15	11	25	14
Totalkostnad, %	102,9	83,7	85,1	82,1
Solvensknot (SCR), vid periodens slut	1,7	1,6	1,7	1,5

Folksam Liv				
KPA Livförsäkring				
Premieinkomst, Mkr	310	294	294	279
Försäringstekniskt resultat, Mkr	282	127	17	4
Förvaltningskostnadsprocent, %	0,8	0,7	0,8	0,7
Totalavkastning, %	5,8	2,4	0,0	3,0
Solvensknot (SCR), vid periodens slut	3,3	3,2	3,4	3,1
Folksam Fondförsäkring				
Premievolym	1 702	1 881	3 410	3 908
Periodens resultat före skatt, Mkr	32	46	82	45
Förvaltningskostnadsprocent, %	1,10	1,30	1,20	1,30
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	43 944	43 532	39 318	42 574
Solvensknot blandade bolag	1,5	1,4	1,5	1,2

Det här är Folksamgruppen

Vårt jobb är att ge trygghet i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar och spara till pensionen. Varje gång vi möter en kund, möter vi också en ägare. Och vi har många ägare. Vi försäkrar nästan varannan svensk och har hand om pensionen för mer än två miljoner människor. Det betyder att Folksamgruppen är en av de ledande aktörerna inom försäkring och pensionssparande.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar och pensionssparande som skapar trygghet och gillas av många.

Vårt övergripande mål

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder.

Läs mer på [folksam.se](https://www.folksam.se)

Våra kunder ska
känna sig trygga
i en hållbar värld

För ytterligare information, vänligen kontakta:

- Jesper Andersson, CFO Folksamgruppen, 070-831 59 76
- Folksamgruppens pressjour, 08-772 66 60 eller pressjour@folksam.se